

Svjetski dan socijalne pravde

20. veljače 2009.

Molitva za Svjetski dan socijalne pravde

Ulazna pjesma

Uvod

Danas se susrećemo s našom braćom i sestrama iz svih nacija u svijetu kako bismo slavili prvi Svjetski dan socijalne pravde. Taj su dan na plenarnoj sjednici održanoj u studenome 2007. jednodušno odobrile 192 zemlje, članice Generalne skupštine Ujedinjenih naroda. Taj čin uključuje potrebu proširenja istog šatora Ujedinjenih naroda, kao međunarodne organizacije, i analogno tome proširivanje unutrašnjeg prostora za pojedine nacije sudionice. Danas se osjećamo pozvanima ujediniti se s cijelim svijetom proširujući na svoj način šatore koji su sastavni dio našega života.

Države članice priznale su da socijalni razvoj ima kao orijentacijsku liniju pravdu, solidarnost, sklad i jednakost među svim zemljama i unutar svake od njih; socijalna pravda, jednakost i pravičnost čine temeljne vrijednosti svakog društvenog života. Ekonomski rast nužno treba promicati pravičnost, socijalnu pravdu, mora egzistenciju učiniti mogućom za "društvo svih", društvo koje se temelji na pravdi i poštivanju ljudskih prava te temeljnih sloboda.

Države članice ipak su priznale da slavljenje ovog dana može pridonijeti dodatnom učvršćenju napora međunarodne zajednice za iskorjenjivanje siromaštva, povećanja zabrinutosti za dostojanstvo rada, jednakih mogućnosti i pravičnog pristupa socijalnim dobrima te pravdi za svakog čovjeka.

Ova temeljna molitva sastavljena je na socijalnom nauku Katoličke crkve koji smjera na podsjećanje bitnih i neizostavnih elemenata na kojima se temelji socijalna pravda u ovom našem svijetu.

U duhu solidarnosti, u skladu sa svim stvorenim i posebice u zajedništvu s našom braćom i sestrama, sjećamo se riječi proroka Miheja te molimo kako bi slavlje ovog svjetskog dana otvorilo puteve većoj životnosti našeg ideala socijalne pravde i većoj založenosti prema Božjem pozivu koji nam upućuje:

*Objavljeno ti je, čovječe, što je dobro,
što Gospodin traži od tebe:
samo činiti pravicu,
milosrđe ljubiti
i smjerno sa svojim Bogom hoditi.*

(Mih, 6, 8)

PSALAM KOJI POZIVA I OBVEZUJE:

PROŠIRIMO NAŠE ŠATORE!

Kor 1

Naš je svijet vrlo mali.

Naši životi su krhki i kratki. Naš pogled je uzak.

Kor 2

Učini, Gospodine, osobe s različitih područja, kultura, etničkog i obiteljskog podrijetla da u našem svijetu i u našim životima pronađu prostor.

Zajedno: Gospodine, Bože naš, pomози nam proširiti svoje šatore kako bi se svaka osoba među nama osjetila prihvaćenom.

Kor 1

Naši stavovi su jadni, naše pretpostavke površne, naša ponašanja predviđena kao previše sigurna.

Kor 2

Gospodine, učini da osobe drukčijih sposobnosti i one koje su u manjini zbog rase, socijalnog položaja, spola ili drugog, nađu prostora u našem svijetu i u našim životima.

Zajedno: Gospodine, Bože naš, pomози nam proširiti svoje šatore kako bi se svaka osoba među nama osjetila prihvaćenom.

Kor 1

Naše su granice sužene, naše prednosti jako uvjetovane, naše životne navike pretjerano su ukorijenjene u našem "ja".

Kor 2

Gospodine, učini da sve osobe, starije i mlađe, žene i muškarci, koji pripadaju različitim kulturološkim skupinama, vođeni različitim interesima, pronađu prostor u našem svijetu i u našim životima.

Zajedno: Gospodine, Bože naš, pomози nam proširiti svoje šatore kako bi se svaka osoba među nama osjetila prihvaćenom.

Kor 1

Naš pojam Boga je ograničen. Naši su obredi kruti. Naši oblici vjerničkog izražavanja oskudni.

Kor 2

Učini, Gospodine, da osobe drugih vjera i drukčijeg obreda, koje Boga nazivaju drukčijim imenom i obraćaju mu se na drukčiji način, nađu prostor u našem svijetu i našim životima.

Zajedno: Gospodine, Bože naš, pomози nam proširiti svoje šatore kako bi se svaka osoba među nama osjetila prihvaćenom.

Bože svih kultura i svih naroda,

pomози nam da ne bismo nijednog muškarca, nijednu ženu smatrali nižima, osobama "drugog reda".

Pomози nam mijenjati naše stavove superiornosti koji nas dovode do osjećaja moćnosti i mogućih zlostavljača.

Proširi naš vidni horizont i pomози nam proširiti naše šatore.

Učini da mnogostrukosti i različitosti na svakoga od nas vrše pozitivan utjecaj tako da mi, i kao pojedinci i kao narodi, shvatimo da smo pozvani na zalaganje za izgradnju svijeta koji će ujedinjavati pravda i mir, sada i do vijeka. Amen.

Život i dostojanstvo ljudske osobe

"Svaka osoba, stvorena na Božju sliku i sličnost, i zato korjenito usmjerena prema svome Stvoritelju, u trajnom je odnosu sa svima koji su zaodjenuti istim dostojanstvom. Promicanje dobra pojedinca tako se izmjenjuje sa služenjem općem dobru tamo gdje se prava i dužnosti podudaraju i uzajamno jačaju." (Ivan Pavao II., iz poruke za Svjetski dan mira, 1999., 2).

Prava i odgovornost ljudske osobe

"U ljudskom suživotu svako prirodno pravo osobe uključuje odgovarajuću dužnost svih drugih osoba: dužnost prepoznavanja i poštivanja tog prava. U stvari, svako temeljno ljudsko pravo vuče svoju neukrotivu moralnu snagu iz prirodnog zakona koji ga daje i nameće odgovarajuću zadaću. Stoga oni koji, dok natrag traže vlastita prava, zaboravljaju ili ne ističu prikladno i vlastite zadaće, trče u opasnost gradnje jednom rukom i razaranja drugom." (Ivan XXIII., *Pacem in terris*, 15)

Razmišljanje u šutnji

Spontane molitve

Psalam 141

Prizivljam te, Gospodine, k meni pohitaj!
Slušaj glas moj kojim tebi vapijem!

Nek mi se uzdigne molitva kao

kâd pred lice tvoje,
podizanje mojih ruku nek bude ko prinos večernji.

Na usta mi, Gospodine, stražu postavi,
i stražare na vrata usana mojih!

Ne daj da mi se srce zlu prikloni,
da bezbožno počinim djela opaka i u društvu zlotvora da ne blagujem poslastica njihovih!
Nek me samo udari pravednik,
ljubav je što me kara, al ulje grešničko
neće mi glavu pomazat, zloći njihovoj
oprijet ću se uvijek svojom molitvom.
Kad strovale niz hridinu suce njihove,
razumjet će kako blage bjehu riječi moje.

Kao kad orač ore i para zemlju,
tako će im se na rubu Podzemlja kosti rasuti
Ta u te su, Gospodine, uprte oči moje, k tebi se utječem,
ne daj da mi duša propadne!
Čuvaj me od stupice koju postaviše meni,
od zamke zločinaca.
Nek u vlastite zamke upadnu zlotvori,
a ja neka im umaknem.

Obitelj, zajednica, sudjelovanje

"Život zajednice, bilo na domaćoj ili međunarodnoj razini, jasno pokazuje da su poštivanje prava i garancije koje iz njih proizlaze, mjere zajedničkog dobra koje služe za vrednovanje odnosa između pravde i nepravde, razvoja i siromaštva, sigurnosti i sukoba. Promicanje ljudskih prava i dalje je najučinkovitija strategija za uklanjanje nejednakosti između država i društvenih skupina, kao i za povećanje sigurnosti." (Benedikt XVI., iz Govora u Ujedinjenim narodima, 18. travnja 2008.)

Opredjeljenje za siromašne i rubne

"Stroga je dužnost pravde i istine u sprječavanju da osnovne ljudske potrebe ne ostanu nezadovoljene i da ugnjetavani ljudi ne bi propali. Osim toga, tim ljudima u potrebi treba pomoći u stjecanju znanja, ulaženju u krug povezanosti i razvijanju svojih nadarenosti kako bi bolje vrjednovali sposobnosti i sredstva." (Ivan Pavao II., *Centesimus annus*, 34).

Čitanje: Knjiga Mudrosti 21,10-15

Razmišljanje u šutnji

Pjesma

Dostojanstvo rada i pravo radnika i radnica

"Ostaje jasno da priznanje pravilnog položaja rada i čovjeka radnika u proizvodnom procesu zahtijeva različite prilagodbe na području samog prava vlasništva sredstava za proizvodnju." (Ivan Pavao II., *Laborem Excersens*, 14).

Upravljanje i briga za stvoreno

Isto tako, međunarodna akcija radi očuvanja okoliša i zaštite različitih oblika života na zemlji ne samo da mora osigurati racionalno korištenje tehnologije i znanosti nego mora otkriti autentičnu sliku stvaranja. (Benedikt XVI., govor u Ujedinjenim narodima, travanj, 2008.)

Razmišljanje u šutnji

Spontane molitve

Psalam 85 ili pjesma

Da poslušam što mi to Gospodin govori:
Gospodin obećava mir
narodu svomu, vjernima svojim,
onima koji mu se svim srcem vrate.

Zaista, blizu je njegovo spasenje
onima koji ga se boje
i slava će njegova prebivati u zemlji našoj.

Ljubav će se i vjernost sastati,
pravda i mir zagrliti.

Vjernost će nicat iz zemlje,
pravda će gledat s nebesa.

Gospodin će dati blagoslov i sreću,
i zemlja naša ured svoj.
Pravda će stupati pred njim,
a mir tragom stopa njegovih.

Globalna solidarnost

Pozitivni znakovi u suvremenom svijetu su rastuća svijest o međusobnoj solidarnosti siromašnih, njihova posredovanja u davanju međusobne podrške, javna događanja na socijalnoj sceni bez pribjegavanja nasilju, gledanje vlastitih potreba i prava nasuprot neučinkovitosti ili korupciji javnih vlasti. (Ivan Pavao II., *Sollicitudo Rei Socialis*, 39)

Čitanje: Mt 6,19-21

Razmišljanje u šutnji

Spontane molitve

Zalaganje za mir

Prelagano je prebaciti na druge odgovornost za nepravde ako u isto vrijeme ne postoji uvjerenje da u tome svatko sudjeluje i da je prije svega potrebno osobno obraćenje (...). Iza zavjese ravnodušnosti u srcu svakog čovjeka postoji volja za bratskim životom i žeđ za pravdom i mirom koji mora procvasti. (Pavao VI., *Octogesima Adveniens*, 48)

Čitanje: Iz 2,3-5

Razmišljanje u šutnji

Psalam 122 ili pjesma

Obradovah se kad mi rekoše:
"Hajdemo u dom Gospodnji."

Eto, noge nam već stoje
na vratima tvojim, Jeruzaleme!

Jeruzaleme, grade čvrsto sazdani
i kao u jedno saliveni.

Onamo uzlaze plemena,
plemena Gospodnja,
po zakonu Izraelovu,
da slave ime Gospodnje.

Ondje stoje sudačke stolice,
stolice doma Davidova.

Molite za mir Jeruzalemov!
Blago onima koji tebe ljube!

Neka bude mir u zidinama tvojim
i pokoj u tvojim palačama!
Radi braće i prijatelja svojih
klicat ću: "Mir tebi!"

Radi Doma Gospodina, Boga našega,
za sreću tvoju ja ću moliti.

Završna molitva – Gospodnja molitva... za pravdu

Oče naš... koji si uvijek na strani slabih, odbačenih, bolesnih, starih, malenih, nerođenih i sa svima onima koji svaki dan podnose različite oblike boli.

Koji jesi na nebesima... tamo gdje će sve biti drukčije, gdje će prvi biti posljednji i posljednji prvi, gdje ćemo biti dobro kakav god bio način našeg postojanja.

Sveti se ime tvoje... daj da uvijek možemo prepoznati tvoju svetost poštujući tvoje puteve koji nisu naši, tvoje kriterije koji se razlikuju od naših. Daj da nas prizivanje tvoga imena istrigne iz egoizma koji nam priječi vidjeti patnju naše braće i sestara.

Dođi kraljevstvo tvoje... pomoz nam stvarati svijet u kojemu je, uz sve naše potrebe i rane, moguće živjeti pravdu, ljubiti nježno i hodati ponizno s tobom i sa svima, nama sličnima.

Budi volja tvoja... proširi našu slobodu kako bismo ti dopustili ući u nas tako, da punina uzajamnosti, koja je sastavni dio tvoga života, teče našim žilama i čini nas sposobnima izjarivati tvoju bezuvjetnu ljubav svakoj osobi, posebice siromašnima.

Kako na nebu tako i na zemlji... učini da rad naših ruku, svetišta i strukture koje gradimo u ovom svijetu budu odraz slave tvoga hrama tako da se radost, milost, nježnost i pravda, življene u nebu, odražavaju na naše zemaljske strukture.

Kruh naš svagdašnji... kako bi svaka osoba mogla imati dovoljno hrane, čiste vode, nezagađenog zraka, prikladnu zdravstvenu njegu, dostupan odgoj i sve što je potrebno za zdrav i dostojanstven život. Nauči nas darovati ne samo od viška nego i od onoga što je i nama nužno.

Daj... posređuj život i ljubav svakoj osobi. Pomoz nam u svemu prepoznati dar i da smo zato pozvani dijeliti s drugima to što smo primili. Učini nas sposobnima razumjeti da, kad raširimo ruke, u našu kuću ulazi spasenje.

Nam... "mi" je vjerodostojna množina. Gospodine, udijeli svoja dobra ne samo "našima" nego svima, uključujući i one koji su jako različiti od onoga što mi u svom skučenom mentalitetu smatramo "našim svijetom". Daj, Gospodine, svoje darove na isti način svim osobama u bilo kojoj zemlji.

Danas... ne "sutra". Ne dopusti nam odgađati naše odluke sve do neodređene i daleke budućnosti kako bismo ostali pasivni promatrači nepravde s kojom se suočavamo licem u lice ostavljajući je da bijesni zbog nedostatka aktivnosti i zadataka.

Otpusti nam duge naše... oprosti nam našu sljepoću s obzirom na naše bližnje, naše egoistične zabrinutosti, naš rasizam, naše seksualne diskriminacije, našu sklonost zaokupljenosti samima sobom i osobama koje nam pripadaju. Oprosti nam našu vještinu da se spotičemo na vijesti, ali ništa ne činimo.

Kako i mi otpuštamo dužnicima našim... pomoz nam opraštati onima koji su nas povrijedili učinivši nas žrtvama vlastitog egoizma. Pomoz nam prolaziti kroz životne dobi bez gorčine i posljedica, opraštati nesavršenosti naših roditelja, društvenih sustava, institucija koje su nas ranjavale, ignorirale ili zlostavljale...

Ne uvedi nas u napast... ne sudi nas samo na osnovu svoje zapovijedi da nahranimo gladne, obučemo gole, posjetimo bolesne ili na temelju toga koliko smo pridonijeli mijenjanju sustava koji tlače siromašne. Oslobodi nas ovog ispita, jer nitko od nas ne može izdržati pred sličnim evanđeoskim procesom. Ali daj nam još vremena kako bismo poboljšali svoj način života, pobijedili svoj egoizam, ispravili svoje sustave.

Nego izbavi nas od zla... oslobodi nas od sljepoće koja nas uvlači u anonimne sustave prema kojima nije neophodno "vidjeti" one koji imaju manje od nas, koji posjedujemo puno. Amen.

Završna pjesma

Nekoliko poticaja za razmišljanje i razgovor

1. Za ostvarenje "društva za sve i svakoga", kako je utvrđeno u rezoluciji kojom je proglašen Svjetski dan socijalne pravde, vlade su se obvezale stvoriti plan akcije koja unaprjeđuje socijalnu pravdu na nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini.

– Što je tvoja vlada učinila za podupiranje ovog sporazuma?

– Slavi li se ovaj dan na nacionalnoj razini?

2. Vlade su se također obvezale promicati pravednu raspodjelu zajedničkih dobara, jednak pristup resursima i stvarnu jednakost u davanju mogućnosti ostvarenja osoba, muškaraca i žena.

– Što je tvoja vlada učinila kako bi poduprla ovaj sporazum?

– Znaš li je li se tvoja vlada zauzela za ostvarenje ciljeva razvoja tisućljeća na ekonomskoj razini? Ako jest, u kojoj mjeri? Koliko je do danas izdvojila iz proračuna?

– Što ti možeš učiniti kako bi ih podsjetio/la na njihove obveze i izvršavanje zadatka?

– Ako živiš u zemlji koja prima pomoć od Ujedinjenih naroda, znaš li iznos i gdje je pomoć završila? Kome polaže račun tvoja vlada?

3. Svjetski dan socijalne pravde slavi se prvi puta 2009. u međunarodnoj godini pomirenja, kao što se vidi iz ugovora potpisana na Skupštini Ujedinjenih naroda. Rezolucija traži da skupine i osobe "predvide i potpomognu kulturne i odgojne programe te socijalne odluke za promicanje pojma pomirenja koristeći konferencije, seminare i tematske informativne službe."

– Što možemo, kao članice redovničke zajednice koja živi vlastito poslanje u određenom kontekstu, činiti za promicanje boljeg razumijevanja onoga što znači "pomirenje" i pomoći jedan konkretni proces na tom polju, unutar mjesne zajednice, u našem mjestu poslanja, župi, četvrti, gradu?